

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Lucas 23, 39 - 43
Middagdienst

Broeders en zusters,

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Psalm 16 : 1, 3 en 5**
- 4. Gebed voor de opening van het Woord**
- 5. Schriftlezing : Lucas 23 : 26 - 49**
- 6. Zingen : Psalm 22 : 6 - 8**
- 7. Tekst : Lucas 23 : 39 - 43**
- 8. Zingen : Gezang 170 : 1 - 3**
- 9. Geloofsbelijdenis van Nicea**
- 10. Zingen : Gezang 162 : 1 - 3**
- 11. Dankzegging en gebed**
- 12. Slotzang : Gezang 175 : 1, 2 en 4**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Hoe vindt u dat nu broeders en zusters, en hoe vinden jullie dit nu, jongelui? Een zware misdadiger mag zomaar met de Heer Jezus Christus de hemel binnengaan omdat hij zich vlak voor zijn dood bekeert? Omdat hij zich nog net even voordat hij sterft Jezus als de Messias belijdt. Lekker gemakkelijk. Hij had toch niets meer iets verliezen. Op aarde had hij toch niets meer te verwachten. Over een aantal uren zou hij dood zijn. En als Jezus dan wat kan doen voor je leven na de dood. Waarom zou je het dan niet proberen? En de Here Jezus verleent hem nog de toegang tot het paradijs ook. Je zult maar één van de slachtoffers van deze misdadiger zijn. Dan spring je toch uit je vel. Deze man moet lijden en goed ook. Deze man verdient toch geen plek in de hemel. Kijk nu naar zijn leven. Als hij zijn misdaden beging, had hij toch ook geen medelijden met zijn slachtoffers. Waarom zou Jezus dan medelijden met hem hebben. Laat hem toch verrekken, zoals hij tijdens zijn leven zijn slachtoffers ook liet verrekken. Maar nee, hoor, Christus verleent hem toegang tot de hemel. Is het niet te gek voor woorden! Het is toch onrechtvaardig! Ja, het is toch onrechtvaardig. Er zijn mensen die netjes hebben geleefd, die de hemel niet zullen binnengaan. En deze misdadiger die toch heel wat op zijn kerfstok heeft, want anders zouden hij niet gekruisigd worden, mag wel de hemel binnen.

Ik bedien u het evangelie van uw Heer Jezus Christus onder het volgende thema:

Jezus Christus toont zijn waardigheid als Messias in de vrijspraak van een misdadiger.

Lucas heeft duidelijk een eigen accent gezet bij de beschrijving van de kruisiging van de Here Jezus. De andere evangelisten vertellen het verhaal van onze tekst niet. Zij vertellen wel dat er ook twee misdadigers met de Here werden gekruisigd. En de vertelling van Mattheüs en Marcus lijkt zelfs in tegenspraak met wat Lucas ons vertelt. Want Marcus en Mattheüs schrijven dat beide misdadigers de Here bespotten. Hoe we deze schijnbare tegenstelling moeten oplossen, hoop ik later te vertellen.

Nu wil ik eerst uw aandacht vragen voor de manier waarop Lucas ons de gebeurtenissen van de kruisiging beschrijft. Want dat is toch wel heel bijzonder. En zo anders dan we misschien zouden verwachten. De Here Jezus is op weg om terechtgesteld te worden. Zijn laatste uren hebben geslagen en zijn terechtstelling is totaal onterecht. Alles wat Hij de afgelopen uren al heeft moeten verduren heeft Hij niet verdiend. De gevangenne-

ming, de valse beschuldigingen, de geseling, de bespotting door de soldaten, de onrechtvaardige veroordeling door het Sanhedrin en Pilatus. Wij zouden zo boos zijn als wij zoveel onrecht zouden moeten verduren. Wij zouden vol zitten van zelfmedelijden, woede en angst. Waar heb ik dit aan verdiend?! Dit is toch compleet onrechtvaardig!

Maar Lucas laat aan ons zien hoe koninklijk de Here Christus dit allemaal draagt. Hij liet zien dat Jezus deze gebeurtenissen als de Messias draagt. Als Hij op weg is naar Golgotha dan is Hij niet bezig met zichzelf. Maar dan gaat zijn hart uit naar de grote menigte die Hem volgt. ‘Dochters van Jeruzalem, huil niet om mij. Huil liever om jezelf en je kinderen.’ De Here Jezus heeft zelfs in deze bittere omstandigheden, zelfs onder dit verschrikkelijke onrecht, nog oog voor de dochters van Jeruzalem. Hij is niet vol van zijn eigen lijden, maar Hij spreekt over het lijden dat hen te wachten staat. En zijn hart gaat naar hen uit ‘Huil liever om jezelf en je kinderen, want weet, de tijd zal aanbreken dat men zeggen zal: “Gelukkig wie onvruchtbaar is, gelukkig de moederschoot die niet gebaard heeft en de borst die geen kind gezoogd heeft.” Wat een koning ben je dan. Dat je op zo’n moment nog kunt denken aan een ander.

En het Koninklijke optreden van de Here Jezus gaat nog verder. Als Hij aan het kruis wordt geslagen, dan verwenst Christus de soldaten niet. Maar dan bidt Hij zelfs voor hen. Wij zouden vol zijn van de pijn die ons kwelt en het onrecht dat ons werd aangedaan. Maar de Here is niet vervuld van zichzelf en wat Hij meemaakt in die verschrikkelijke uren. In zijn hart is nog ruimte voor de soldaten die de spijkers door zijn handen en voeten slaan. Voor de soldaten die het kruis rechtop zetten, waar Jezus aan moet sterven. Soldaten die Hem zijn kleding hebben afgepakt en Hem naakt tentoon stellen. Die al voordat Hij gestorven is een spelletje spelen om zijn kleren. Want die heeft Hij toch niet meer nodig. Dood als Hij al bijna is. Maar toch is Christus niet vervuld van haat en nijd tegen deze mannen die Hem zo laten lijden en zo de spot met Hem drijven. Want zij menen wel dat niets Jezus nog kan redden. Zij weten niet dat Jezus maar een kreet hoeft te slaken en zijn Vader zou engelen uit de hemel sturen om Hem te redden. Ja, Hij zou ook zichzelf kunnen redden. Zou Hij die macht heeft over de wind, de zee, boze geesten en zelfs over de dood, zichzelf niet kunnen redden van een kruis? Maar Christus ondergaat deze vernedering en bespotting op een Koninklijke manier. Hij wordt wel onder de misdadigers gerekend, zoals Jesaja heeft geprofeteerd, maar Hij heeft geen zonden begaan. Maar Hij hangt daar ook niet vanwege zijn eigen zonden,

maar vanwege onze zonden. Hij hangt daar ook niet als privépersoon, maar als de Christus. Als de Gezalfde dienaar van God, die juist hiervoor gekomen is. Om als hogepriester van God de zonden van de wereld weg te dragen in zijn eigen lichaam. Hij is gekomen ten dienste van zondaars. Hij is niet gekomen om zondaars te vervloeken, maar om ze te redden. En als een trouwe, grootmoedige hogepriester doet Hij voorbede voor God voor deze soldaten. Soldaten die menen alles in de hand te hebben, maar die niet weten dat ze slechts instrumenten zijn in de handen van God. Christus bidt voor deze dwazen, die niet weten wat ze doen. Ja, Hij bidt of zijn Vader het hen wil vergeven. Waar haalt Hij op dit moment nog zoveel liefde vandaan?

Als we dus letten op de woorden die de Here Jezus heeft gesproken, dan waren dat geen woorden van een man die zich slachtoffer voelt van verschrikkelijk onrecht. Dan zijn dat geen woorden van een man die vervuld is van zelfmedelijden en zelfbeklag. Maar dan zijn dat woorden de Gezalfde van God waardig. Wie hier de privépersoon Jezus ziet, kan zijn optreden niet begrijpen. Het is alleen maar te begrijpen als je hier de Christus ziet, de Messias, de uitverkoren ambtsdrager van God. Die zelfs in zijn diepste nood trouw zijn ambt blijft vervullen.

Dit optreden van de Here Christus zou mensen tot verwondering moeten brengen. En dat doet het ook, zoals blijkt uit onze tekst. De soldaten bespotten de Heer. De schriftgeleerden en oudsten steken de draak met Hem. En de misdadigers die aan beide zijden van de Here Jezus zijn gekruisigd bespotten Hem eerst ook. Vandaar dat Marcus en Mattheüs schrijven dat de misdadigers Christus bespotten. Maar blijkbaar raakt toch een van de misdadigers verwonderd over het optreden van de Heer. Want als de ene misdadiger weer bezig gaat met Christus te bespotten, grijpt hij in. De misdadiger die Christus bespot blijkt duidelijk een zekere kennis van de Heer te hebben, want hij zegt: “Jij bent toch de Messias?”. Hij is op de hoogte van de pretenties van de Here Jezus. Hij heeft ook gehoord hoe de Here tot zijn Vader bad en vergeving vroeg voor de soldaten. Maar blijkbaar is dit voor hem alleen maar een bron van ergernis. Wat heeft hij aan een dergelijke Messias. Hij had die soldaten het liefst te grazen genomen. Maar hij kan dat niet. Maar als die Jezus echt de Messias is die Hij pretendeert te zijn, laat Hij dan zichzelf en hem van dit kruis en de naderde dood verlossen.

Maar de andere misdadiger heeft inmiddels een andere kijk op Jezus gekregen. En hij wijst de eerste misdadiger terecht. En deze terechtwijzing is gelijk een geloofsbelijdenis

ten opzichte van de Here Jezus. “Heb jij dan zelfs geen ontzag voor God nu je dezelfde straf ondergaat?” Het woord ‘jij’ spreekt hij met nadruk uit. Daar zit dus iets van verontwaardiging in. Jij, die net als ik een misdadiger bent. Zullen wij tegen God tekeer gaan? Heb je zelfs nu geen respect voor God, terwijl je als misdadiger over heel korte tijd voor Hem zult moeten verschijnen.

En hij gaat nog verder. Hij heeft gemerkt dat Jezus een rechtvaardig mens is. Zoals ook later de centurio zal zeggen, nadat Christus zijn geest in de handen van zijn Vader had gelegd. Toen loofde die Romein God met de woorden: “Werkelijk, deze mens was een rechtvaardige.” Deze misdadiger was daar nu al van overtuigd. En hij zegt het ook. “Wij hebben onze straf verdiend en worden beloond naar onze daden. Maar deze man heeft niets onwettigs gedaan.” Deze misdadiger erkent zijn schuld. Hij heeft het verdiend dat hij hier aan dat kruis hangt. Maar Jezus niet. Die heeft niets gedaan waar deze straf op staat.

En hij vraagt dan tenslotte of Jezus aan hem wil denken als Hij in zijn Koninkrijk komt. De Here Jezus en deze misdadigers staan voor de poorten van de dood. Hun laatste uur heeft geslagen en hun leven en binnenkort ten einde. Maar deze misdadiger weet dat Christus met zijn sterven, maar niet in het dodenrijk komt, maar zijn Koninkrijk zal binnen gaan. In hoeverre deze misdadiger dit allemaal heeft doorgrond is niet te zeggen, maar het is wel duidelijk dat hij voor zijn toekomst zijn hoop vestigt op Christus. En hij doet dat heel bescheiden. Hij vraagt niet om onmiddellijke redding. Hij vraagt of Christus aan hem wil denken als Hij in zijn koninkrijk komt. Hij vraagt of Christus dan wil kijken of Hij misschien nog iets voor hem kan doen. Een bescheiden verzoek, van een man die zijn schuld heeft leren zien en deze erkent. Een bescheiden verzoek van een man die weet dat hij alles heeft verspeeld. Maar die nieuwe hoop heeft gekregen, nadat hij gehoord heeft dat er bij God mogelijk zelfs vergeving is voor soldaten die de Gezalfde van God aan het kruis slaan.

En wat is het antwoord van de Here Jezus dan onvoorstelbaar rijk. Het is een woord van overwinning. Het is het woord van een Koning die strijdt, maar weet dat Hij zal overwinnen. De vijand lijkt het van Hem te winnen, maar Hij weet dat de vijand Hem niet zal kunnen verslaan. Zelfs niet onder de martelende pijn van deze kruisiging en onder de spottende woorden van soldaten, schriftgeleerden en Farizeeën zal Hij niet bezwijken. Hij zal zijn ambtsdienst vervullen. En Hij zegt dan ook: “Ik verzeker je”, of

“Voorwaar, Ik zeg je”, “Amen, Ik zeg je”, staat er letterlijk. “Vandaag zul je met mij in het paradijs zijn.”

De misdadiger had gevraagd of Christus later nog eens aan hem zou willen denken in de hoop Hem ooit te mogen in het Koninkrijk van God. Maar Christus laat hem weten, dat het niet zo zal gaan. Niet straks, als Hij al een tijdje in zijn Koninkrijk is, zal Hij nog een keer aan deze misdadiger denken. Nee, Hij denkt nu aan hem. En hij mag zo meteen met Christus het paradijs binnen gaan. Dat is toch ongehoord! Dat is toch onbestaanbaar! Een man die allerlei verschrikkelijke dingen heeft gedaan, waarvan anderen veel verdriet hebben en daardoor misschien voor hun leven zijn getraumatiseerd, zo’n man mag het paradijs binnen. Het paradijs. Dat is symbool van de tijd dat er niets tussen God en de mens in stond. Het paradijs is het symbool van de plaats waar vrede regeert. Symbool van het ongeschonden leven. Daar spreekt Christus over nu zijn lichaam zo vreselijk geschonden is. Daar geeft Christus deze man uitzicht op. Deze man die het leven van anderen zo heeft geschonden en die daar nu de straf voor draagt. Hij zal vandaag met Christus in het paradijs zijn. Wat een diepe vreugde moeten deze woorden van de Here in het hart van deze misdadiger hebben bewerkt. De ene misdadiger eiste van Christus dat Hij hem zou verlossen van het lijden aan het kruis, de andere misdadiger ontvangt verlossing van het lijden aan het leven zelf. Hij wordt verlost van de onvervuldheid van het bestaan.

Aan de voet van het kruis staan de brave burgers van Jeruzalem. De mannen die de wet van God kennen, onderhouden en aan anderen onderwijzen. Keurige mensen, waar met respect over gesproken wordt. En hier hangt een misdadiger aan een kruis. Een man die zo vaak geen respect voor zijn medemens heeft gehad. Een man die het niet zo nauw nam met de geboden van God. Maar hij gaat straks nog met Christus het paradijs binnen. En die brave burgers van Jeruzalem....., die zullen weggevoerd worden naar de hel, als ze zich niet bekeren tot deze man die ze gekruisigd hebben.

Christus lijkt daar machteloos aan het kruis te hangen en voor de poorten van het dodenrijk te staan, om daardoor te worden verslonden. Maar de schijn bedriegt. Christus staat voor de poorten van het paradijs. En de dood zal Hem niet verslinden. Ook al hangt Hij daar naakt aan het kruis. Ook al lijkt Hij volledig machteloos. Ook al ziet Hij er verschrikkelijk uit vanwege het bloed van de geseling en de andere wonden die Hem geslagen zijn. Hij is hier niet een tragisch slachtoffer van de haat van mensen. Hij is de Mes-

sias. De Gezalfde van God. En Hij bewaart zijn Messiaanse waardigheid. Hij bewaart zijn liefde voor diep verloren mensen. Hij opent de poorten van het paradijs. Het paradijs waar we vanwege onze zonden uit waren weggestuurd. Waar cherubs met vurige zwaarden de wacht hielden om te voorkomen dat wij er binnen zouden gaan. De poorten van het paradijs staan weer open en de cherubs laten misdadigers toe, die hun redding zoeken bij de Gezalfde van God: Jezus van Nazareth.

Christus haalt hier een grote streep door iedere menselijke berekening die moet bepalen wie er de hemel zal mogen binnen gaan. De Farizeeën, schriftgeleerden en de oudsten van het volk Israël, die menen dat God wel blij met hen is vanwege alle dingen die zij voor de Here doen, zij misrekenen zich. Want zij rekenen anders dan God doet. En willen wij werkelijk het feest van Goede Vrijdag vieren, dan zullen wij onszelf moeten onderzoeken. Want wat de leiders van Israël denken is ons niet vreemd. Oké, wij geloven in de Here Jezus, daarin zijn we zeker anders. Zij verwierpen Hem, wij hebben Hem aanvaard. Maar hoe diep gaat onze aanvaarding van Jezus Christus. In hoeverre hebben we ons leven helemaal op de kaart van zijn plaatsvervangend offer gezet? In hoeverre heeft Hij echt alles, maar dan ook alles, voor ons verdiend? Zien we het echt als pure genade, alleen genade? Hoe vaak denken wij toch niet stilletjes: “Nou als die misdadiger het paradijs binnen mag gaan, dan mag ik dat toch zeker!” Maar als we zo denken, geven we er blijk van dat we het ten diepste nog niet begrepen hebben. Want dan geven we er blijk van dat we menen we toch op grond van onze eigen daden aangenamer te zijn voor God dan deze misdadiger. Dan spreken we alsof we rechten hebben tegenover God. Zo van: “Als u deze misdadiger vrijspreekt en een plek geeft in het paradijs, dan moet u toch ook mij een plaats geven, want ik leid een beter leven dan hij.” Maar zolang we zo denken, hebben we het evangelie van het kruis van onze Here Jezus Christus ons nog niet echt eigen gemaakt. Want de Here heeft geen boodschap aan de vraag of u een beter leven leid dan deze misdadiger. Want zo denkt de Here niet. Hij zoekt slechts mensen die al hun vermeende rechten op hebben gegeven. Mensen die hun goede werken uit handen hebben laten vallen en ze als vuilnis hebben weggegooid, zoals Paulus daarover spreekt in Filippenzen 3:8. Mensen die zeggen: “Wat doet het ertoe of ik misschien een paar zonden minder heb begaan dan deze misdadiger? Maakt mij dat nu waardig voor God om door Christus gered te worden? Nee! We moeten zeggen: “Heer, ik ben totaal onwaardig om door u, Jezus Christus, gered te worden. Voor mij geldt, dat

als u op mijn daden let, ik naast deze misdadiger gekruisigd zou moeten worden. Want ook ik ben een vuile zondaar. Ook ik heb u niet van nature lief. Zelfs nu ik uw liefde heb leren kennen, ben ik nog niet gestopt met zondigen. En toch probeer ik mezelf wijs te maken, dat ik toch wel enig recht op de het paradijs kan laten gelden, omdat ik in Christus geloof en over het algemeen braaf mijn christelijke plichten vervul. Dwaas die ik ben!” Want die zogenaamde rechten staan Christus in de weg om die pure en zuivere genade om me uit te gieten die Hij door zijn bitter lijden voor mij verdiend heeft. Die vermeende rechten staan Christus in de weg om zijn heerlijke liefde voelbaar te maken in mijn hart en me volkomen geliefd te weten in Christus alleen.” Maar zouden we dat kunnen broeders en zusters? Stoppen met onszelf te vergelijken en te denken: “Ach, dan doe ik het toch nog niet zo slecht.”? Maar ook stoppen met te denken: “Ach, wat doe ik het toch altijd slecht. Ik doe het veel minder dan andere mensen.” Want het levert allemaal niets op. Het is allemaal koren op de molen van de eigen gerechtigheid. We moeten ons in alle eenvoud aansluiten bij broeder misdadiger van Golgotha? Hem de hand schudden en zeggen: “Wat is de liefde van onze Heer Jezus Christus toch groot! Zo groot dat wij hier samen met Christus in het paradijs zijn, omdat Hij voor jouw en mijn zonden heeft betaald! Wat is het toch fantastisch om zo te mogen leven van de genade van God! Wat is het fantastisch om zo samen die onvoorstelbare liefde van God te ervaren.” Dat is het feest van Goede Vrijdag vieren. Dat is onze Messias eren. Als we Hem onze Koning en Hogepriester laten zijn. Tot in het diepst van zijn lijden behield Hij zijn Messiaanse waardigheid. Zullen wij Hem dan ook in zijn waardigheid laten, door aan te sluiten bij de misdadiger aan het kruis?

Amen